Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXI-Nr. 1009

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 19 sept 1969
4 pagini 25 bani

■ Manuale noi: Fizica pentru clasa a XII-a, secția reală – pag. 2

■ Cum realizăm legarea învățămîntului de practică – pag. 3

■ Aplicarea programei grădinițelor, de copii în anul școlar 1969-1970 – pag. 4

SALUTUL

Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri ale Republicii Socialiste România adresat cadrelor didactice și elevilor cu prilejul deschiderii noului an școlar

Stimați tovarăși învățători și profesori,

Dragi elevi,

Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri ale Republicii Socialiste România adresează educatoarelor, învățătorilor, profesorilor și elevilor, tuturor celor care-și aduc contribuția lor nobilă la progresul și propășirea școlii românești, un călduros salut cu prilejul începerii anului școlar 1969/1970.

Pe întreg cuprinsul țării, școlile își deschid porțile în atmosfera de entuziasm general și de puternic avînt constructiv pe care istoricele hotărîri adoptate de cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român și însuflețitorul bilanț al aniversării unui sfert de veac pe drumul vieții noi, socialiste, au imprimat-o în toate sectoarele de activitate.

Anul care începe are o semnificație deosebită înscriind în istoria învățămîntului nostru debutul școlii generale de 10 ani, a cărei înfăptuire va reprezenta un nou și însemnat salt în dezvoltarea instrucției și educației tineretului și va avea efecte deosebit de favorabile în pregătirea pentru muncă și viață a acestuia, în lărgirea orizontului de cultură al întregului popor. Se va continua înfăptuirea măsurilor stabilite pentru dezvoltarea și diversificarea învățămîntului liceal, a învățămîntului profesional și tehnic, care în anii următori este chemat să asigure un număr sporit de cadre necesare economiei naționale.

Dînd o înaltă apreciere învățătorilor și profesorilor, acordînd toată cinstirea muncii de răspundere pe care aceștia o desfășoară, ne exprimăm convingerea că membrii corpului didactic vor depune toate eforturile pentru reușita deplină a acestor măsuri, pentru pregătirea temeinică a tineretului, pentru înarmarea lui cu tot ceea ce gîndirea umană a făurit mai de preț în decursul veacurilor, ajutîndu-l să se ridice la nivelul de cunoaștere al contemporaneității, să fie receptiv la tot ceea ce este nou, înaintat în știință, în societate, în viață.

Vă revine dumneavoastră, slujitorilor școlii, înalta îndatorire patriotică de a forma tineretul în spiritul concepției marxist-leniniste despre lume și viață, al politicii partidului și statului nostru, al ideilor progresiste, profund umaniste, pe care partidul le propulsează cu consecvență în întreaga viață socială. Folosiți fiecare lecție și activitate desfășurată pentru a realiza educația politică, civică și etică a elevilor, pentru a le dezvolta sentimentele de prețuire și admirație față de trecutul glorios de luptă al poporului român, mîndria pentru tot ceea ce se făurește astăzi, prin efortul tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, încrederea în viitorul tot mai luminos și înfloritor al țării, hotărîrea de a se pregăti temeinic pentru a duce mai departe măreața operă pe care o înfăptuiește poporul nostru. Cultivați în rîndul tineretului școlar prietenia de nezdruncinat și respectul reciproc dintre copiii români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, dragostea fierbinte față de patria noastră, față de Partidul Comunist Român, forța conducătoare a societății noastre socialiste. Dezvoltați la elevi prietenia și respectul față de popoarele țărilor socialiste, de celelalte popoare ale lumii, formați-i ca militanți neobosiți pentru cauza progresului, socialismului și păcii.

Elevi și eleve, aveți fericirea de a trăi în cea mai luminoasă epocă din istoria poporului nostru, în care vă sînt create toate condițiile pentru a vă realiza cele mai cutezătoare gînduri și aspirații. Datoria voastră este să învățați cu sîrguință, să urmați cu încredere sfaturile învățătorilor și profesorilor, să folosiți din plin acești ani, anii dezvoltării și modelării personalității, pentru a vă însuși temeinic comorile științei și culturii, pentru a aprofunda și îmbogăți printr-un studiu perseverent și sistematic cunoștințele dobîndite în școală. Răspundeți prin muncă și comportare în școală și în societate grijii pe care v-o poartă partidul și întregul popor, dovediți prin rezultatele obținute la învățătură că veți fi un schimb de nădejde al părinților și fraților voștri, animați de dorința de a ridica pe cele mai înalte culmi patria noastră socialistă.

Organizațiile Uniunii Tineretului Comunist și organizațiile de pionieri, care cuprind cea mai mare parte a tineretului școlar, sînt chemate să se manifeste ca factori dinamici, să acționeze mai intens, prin mijloace variate, pentru educarea comunistă a elevilor, să sprijine activ eforturile școlii, cadrelor didactice și părinților pentru dezvoltarea în rîndurile tinerei generații a dragostei pentru învățătură, pentru munca fizică, pentru meseria și specialitatea aleasă, cultivarea sentimentului datoriei și responsabilității sociale, a unei atitudini disciplinate, de respectare a regulilor și normelor școlare.

Organizațiile de partid din școli, cărora Congresul al X-lea le-a acordat noi și importante atribuții, au datoria să militeze permanent pentru înfăptuirea programului de dezvoltare a învățămîntului, să manifeste și să imprime în viața și activitatea colectivelor școlare un spirit de înaltă exigență partinică, de disciplină și responsabilitate față de îndatoririle ce le revin, să mobilizeze comuniștii, toate cadrele didactice la înlăturarea neajunsurilor ce se mai constată în activitatea școlară, să promoveze spiritul înnoitor în întreaga muncă pe care școala o desfășoară.

Dispunînd de tot ceea ce este necesar — un valoros corp didactic, un tineret harnic și entuziast, o bază materială în continuă dezvoltare și un program de perspectivă clar — sîntem încredințați că anul școlar care începe va înscrie noi și însemnate rezultate pe drumul propășirii școlii românești.

Vă urăm dragi tovarăși — educatoare, învățători, profesori, maiștri instructori și elevi — multă sănătate, putere de muncă, spre binele școlii și înfloririi scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România.

Momentul festiv al începutului de an școlar

Prima lecție

ÎN PRIMELE ZILE DE ȘCOALĂ

În emoțiile care, în ziua deschiderii cursurilor, au polarizat spre școală atenția întregului nostru popor au vibrat desigur cuvintele de înaltă prețuire prin care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aprecia, de la tribuna celui de-al X-lea Congres al P.C.R., rolul școlii ca factor **principal de educație a cetățenilor, a întregii societăți în epoca noastră, principal canal de difuzare a științei și culturii, de îmbogățire a minții, de modelare a caracterelor și formare cetățenească a tinerelor generații.**

Debutul clasei a IX-a la orașe; un succes

Anul acesta, deschiderea cursurilor școlare a fost așteptată cu o emoție sporită pe întregul cuprins al patriei, căci ea urma să confirme valoarea eforturilor pregătitoare depuse multe luni în șir pentru debutul clasei a IX-a a școlii generale de 10 ani. Din raidul anchetă întreprins de redacția noastră rezultă că, în cea mai mare parte, această valoare a fost confirmată. Clasa a IX-a a școlii generale a debutat în mai toate orașele țării cu un succes care a întrecut orice așteptări. Cifrele, în limbajul lor precis, sînt edificatoare. La 15 septembrie au început să funcționeze în orașe 754 clase a IX-a ale școlii generale de 10 ani, cu un număr de 22 582 elevi, în loc de 607, cu 19 000 elevi cît se anticipase, deci cu peste 3 500 de elevi mai mult. În municipiul București, datorită masivei afluențe spre școala de 10 ani a absolvenților clasei a VIII-a a fost necesar să se mai înființeze încă 50 clase a IX-a, căci față de 1600 de elevi cît se anticipase că vor urma această clasă s-au înscris 3 059. Aceeași afluență masivă s-a înregistrat și în școlile urbane din județele Alba, Argeș, Bacău, Brașov, Brăila, Buzău, Constanța, Covasna, Dolj, Hunedoara, Iași, Ilfov, Neamț, Prahova, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Tulcea, Vîlcea, Vaslui, Vrancea. Depășiri masive față de planul inițial au înregistrat școlile urbane din județele Argeș (637 elevi față de 200), Alba (517 față de 200), Dolj (789 față de 176), Iași (709 față de 200), Neamț (618 față de 300), Satu Mare (450 față de 200).

Afluența masivă spre clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani reflectă ecoul larg pe care îl are hotărîrea partidului privind necesitatea instruirii întregului tineret pe o perioadă de școlarizare mai lungă și aspirațiile către cultură ale poporului nostru, stimulate de caracterul orînduirii noastre socialiste.

Cifrele de mai sus mai oglindesc pe de o parte buna orientare a inspectoratelor școlare județene și a conducerilor școlilor respective în ceea ce privește profilul instruirii practice—condiție de mare pondere în atragerea elevilor — iar pe de altă parte eficiența muncii de propagandă desfășurată de cadrele didactice. S-a ajuns astfel, ca la Școala generală nr. 24 din Galați, de pildă, în zilele premergătoare deschiderii cursurilor colectivul didactic să fie îngrijorat nu în legătură cu îndeplinirea planului de școlarizare, ci în legătură cu faptul că numărul de 3—4 ori mai mare de elevi înscriși depășea posibilitățile de spațiu ale școlii. Directorul acesteia ne-a declarat că marea afluență de elevi în clasele a IX-a ale școlii de 10 ani se datorește cu precădere faptului că aceste clase vor asigura pregătirea practică în domenii care interesează mult tineretul: electrotehnică, mecanică-auto, steno-dactilografie etc.

Probleme care se cer rezolvate neîntîrziat

Trebuie să spunem însă că, deși pe întreaga țară anticipările privind școlarizarea elevilor în clasele a IX-a ale școlilor generale de 10 ani de la orașe au fost mult depășite există și județe în care situația se prezintă altfel. La Gorj, de pildă, din 300 de elevi cîți urmau să frecventeze în orașe clasa a IX-a s-au prezentat doar 180, la Arad în loc de 535 s-au prezentat 408. Situații similare s-au înregistrat și în județele Cluj, Caraș-Severin, Dîmbovița, Harghita, Ilfov, Teleorman, Timiș. Este adevărat că la unele din județe, inspectoratele școlare s-au orientat de la început spre anticipări mari (Cluj-1097, Mureș — 943, Teleorman — 830), dar tot atît de adevărat este și faptul că aceste anticipări aveau la bază studii asupra posibilităților existente Credem deci că există condițiile necesare pentru ca în scurt timp și aceste județe să ajungă cel puțin la nivelul propriilor lor anticipări.

Clasa a IX-a a școlii generale a debutat cu succes și în multe din școlile rurale. Astfel, în județul Argeș au început să funcționeze 18 clase cu 375 de elevi (în loc de 360 cît se anticipase), în județul Dolj 27 de clase cu 563 elevi (în loc de 11 clase cu 360 de elevi), în județul Iași 18 clase cu 393 elevi (în loc de 17 clase cu 199 de elevi), în județul Satu Mare 30 de clase cu 690 de elevi (în loc de 8 clase cu 420 de elevi). Cu toate acestea, într-o serie de școli rurale nu au putut lua ființă toate clasele planificate. Este o dovadă că în județele respective pregătirea deschiderii cursurilor a lăsat de dorit. Cel mai elocvent caz în această privință îl oferă județul Mehedinți, în care din 18 clase a IX-a cîte urmau să ia startul la 15 septembrie au început să funcționeze doar două, cu un efectiv de 59 de elevi. Este adevărat că o bună parte din absolvenții clasei a VIII-a susceptibili de a fi școlarizați în clasa a IX-a au fost angajați la culesul fructelor în zona pomicolă a acestui județ, dar nu se poate trece cu vederea nici faptul că inspectoratul școlar județean și conducerile de școli au manifestat comoditate în pe-

CONST. RĂDOI
VIOLETA APOSTOL

(Continuare în pag. 2-a)

Pe ogoarele patriei

De pe întinsele ogoare ale întreprinderilor agricole de stat continuă să ne sosească vești despre activitatea entuziastă pe care o desfășoară liceenii pentru stringerea recoltei.

Cu o săptămînă în urmă, 4000 de elevi din liceele județului Ilfov au pornit la treabă Acum ei raportează rezultate cît se poate de îmbucurătoare. Cei 180 de elevi de la liceul din Brănești, care au muncit la Întreprinderea agricolă de stat Belciugatele, au recoltat porumbul de pe 100 hectare și au făcut cîte 2—3 norme la recoltatul și sortatul legumelor, ca și la transportul științeților De la liceul din Urziceni au plecat să muncească la I.A.S Urziceni 470 de elevi. În ultimele zile, datorită sprijinului lor, s-au putut livra zilnic pentru export și consumul intern între cinci și șapte vagoane de struguri

De multă hărnicie și seriozitate au dat dovadă și elevii liceului Matei Basarab" din București, care au muncit la I.A.S Fundeni, ca și elevii din Giurgiu și cei din Călugăreni.

IDENTIFICARE

Nu ne trăim numai vîrsta, prezentul nu ne înglobează fără rost, ca pe o piatră. Fiecare dintre noi încearcă să se recunoască măcar în tineri, în elevi și studenți, cu ceea ce a fost. Ideea unei constante, a unei ritmicități de atmosferă și condiții ușurează acest sentiment necesar nouă pentru un echilibru interior De aici o anumită nostalgie cu care privim începuturile de an școlar, tendința de a ne revedea pe noi, în asemenea împrejurări, în pantaloni scurți. Bănuiala că alții ne repetă aidoma, uneori dorința obscură ca generațiile mai tinere să ni se asemene, să fie și să se comporte la fel. Ne închipuim că o zi școlară trebuie să se desfășoare cam la fel, că pe aceeași tablă neagră, așezată în același colț de clasă, se scriu aceleași semne pe care le-am parcurs noi înșine.

Într-un moment de luciditate, însă, ar trebui să nu ne lăsăm copleșiți de această încercare de a ne trăi prin alții „timpul pierdut", să nu proustianizăm băgînd generațiile în aceleași tipare eterne, modelate după proiecția propriului nostru timp. Ne așteaptă o lume cu totul nouă; cei ce vor veni după noi vor trăi altfel. Ar fi păcat să fie pregătiți ca și noi, după aceleași rețete.

Acum cîțiva ani, UNESCO publica un raport (Anger), în care se arăta că din 1958 pînă în 1966 — adică în 8 ani — cunoștințele științifice ale omenirii s-au dublat. Cu alte cuvinte, de la începutul istoriei scrise sau măcar de la Renaștere și pînă în 1958, în sute sau chiar mii de ani, omenirea a învățat tot atît ca în ultimii 8—10 ani. Și disproporția este pe cale să crească încă Savanții activi în lume acum sînt în număr mai mare decît toți cei care au lucrat în trecut. Această dezvoltare nu este numai cantitativă, ci și calitativă. Se poate spune că imaginea despre natură pe care o avem noi, cei din generația de mijloc, se găsește la jumătatea distanței dintre cea avută de un absolvent de colegiu la 1600 și aceea a savanților contemporani.

Fundamentele logicii și ale modelelor noastre despre lume trebuie să se adapteze acestor noi imagini. Tipuri de raționamente noi sau accentuarea și extinderea unor tipuri mai vechi înlocuiesc deducțiile cuminți.

Ca să se adapteze la această lume nouă a științei, tinerii trebuie pregătiți altfel. Probabil că matematica începe cu teoria numerelor și nu cu numărătoarea gîștelor. Noi sisteme de acumulare vin să scurteze calea învățării, sînt sau vor fi crescute la îndemîna pedagogilor care trebuie, la rîndul lor, să învete aproape cot la cot cu elevii. Și, mai ales, pentru a-i pregăti pentru progresul cunoașterii, elevii nu sînt învățați atît de mult lucruri și fapte, cît metode și modele

România, care-și pune în centrul politicii sale dezvoltarea multilaterală, are o nevoie stringentă de oameni, de inteligențe capabile să reducă decalajul istoric. Școala este prin natura ei depozitara valorilor consacrate, ea selecționează ceea ce este sigur, confirmat, în afară de dubiu. Se pare că acum ea trebuie să cuprindă discuția și dezbaterea, să creeze în elev nu un strat de certitudini numai (deși acesta este indispensabil), dar și o capacitate de cuprindere și creare a noului. Or, problema nu se reduce doar la o educație specială a elasticității inteligenței; se cere și educația unei disponibilități afective capabile să susțină acest efort, a unei pasiuni a noului menită să înfrîngă tendința spre comoditate, inerție, ce uneori îmbracă masca severă a permanenței unor valori imuabile, a unor criterii solide și liniștitoare.

De aceea, la acest început de an școlar, încercînd să fiu lucid, nu mă las prada plăcutului balans al nostalgiei și al mecanismelor de identificare cu o copilărie trecută. Dimpotrivă. În loc să mă jeneze obscur diversitatea copiilor și tinerilor de astăzi, mă bucură și le-o doresc. Identificarea trebuie să se facă prin tensiunea noastră comună spre viitor spre uman. O solidaritate de proiecție înainte.

ALEXANDRU IVASIUC

MANUALE NOI

Fizica pentru clasa a XII-a, secția reală

În acest an școlar, elevii clasei a XII-a reală și elevii anului III al liceelor de specialitate vor studia fizica după un nou manual, elaborat de M. Oncescu, I. Petrescu-Prahova, M. Petrescu-Prahova, T. Popescu.

Manualul, care are la bază o programă mult îmbunătățită față de trecut, urmărește introducerea unor noi noțiuni, concepte și idei oferite de progresul pe plan mondial al cercetărilor de fizică, precum și modernizarea metodicii de predare. Faptul că alcătuirea lui a fost încredințată unui colectiv de autori cu profil diferențiat (cadre didactice universitare, cercetători științifici și profesori de liceu), ne arată că s-a tins să i se asigure în aceeași măsură atît actualitatea științifică la nivelul fizicii contemporane, cît și un cuantum informațional selectiv de noțiuni și cunoștințe de specialitate cît mai ușor asimilabile.

Deschizînd manualul constatăm, de la bun început, că autorii au căutat ca noțiunile, conceptele, cunoștințele formate prin predarea fizicii să fie cît mai precise, mai generale și mai trebuitoare dezvoltării unei gîndiri logice și flexibile. Ei au urmărit totodată să traseze pentru profesorul de specialitate unele jaloane de orientare metodică menite să-l stimuleze la o muncă creatoare, de natură să asigure înarmarea elevilor cu acele elemente de cunoaștere fizică ce stau la baza concepției materialist-dialectice despre lume (echivalența masei și energiei, mecanismele de interacțiune între particule sau microparticule, cele cinci legi de conservare sistematizate de fizica modernă în scopul explicării fenomenelor la dimensiunile microcosmosului).

Credem că, pentru a obține rezultate cît mai bune în predare după noul manual, profesorul nu trebuie să lase nimic la voia întîmplării, ci să-l consulte în întregime chiar de la începutul anului, pentru a-și face o informare de ansamblu asupra fiecărui capitol în parte (extindere, noțiuni, concepte, idei etc.), pentru a descoperi sugestii cu privire la formarea priceperilor și deprinderilor pe calea aplicării în practică a cunoștințelor teoretice (experimente, demonstrații, lucrări practice de laborator), precum și pentru a-și da seama de posibilitățile de corelare nu numai între temele din diferitele capitole ale fizicii, ci și între acestea și teme de la alte discipline — matematica, chimia, biologia, geografia ș.a.

Firește că, după această consultare generală, se impune, în vederea pregătirii pentru predarea fiecărei lecții în parte, o analiză de detaliu a textului, a formulelor, a graficelor, a tabelelor etc. Această analiză are rostul de a clarifica profesorului modul cum explică manualul cauzalitatea fenomenelor fizice, cum stabilește conținutul informațional al temelor și clasificarea acestora, cum folosește instrumentul de demonstrare matematică, dacă reușește să prezinte în succesiune sau în concordanță noțiunile diferitelor teme etc.

Unele dintre noțiunile cuprinse în manualul de fizică pentru clasa a XII-a sînt bine cunoscute de elevi și trebuie numai reimprospătate. Altele, de asemenea cunoscute din anii trecuți, se cer adîncite și dezvoltate. În sfîrșit, există numeroase noțiuni noi pentru elevi, pe care aceștia trebuie să și le însușească după cerințele impuse de logica obiectului. De obicei, o lecție nu se referă la una sau alta dintre aceste categorii de noțiuni, ci la toate trei deodată.

În general, elevii cunosc bine noțiuni ca lumină, oglindă, lentilă, focar, viteză, atom, nucleu atomic, radiație, particule, protoni, electroni, neutroni, circuit oscilant ș.a.m.d. Cu acestea ei operează ușor și sigur și includerea lor în text nu constituie nici un fel de supraîncărcare. Noul manual le cuprinde într-un cuantum de circa 27 la sută. În schimb, trebuie explicate și clarificate noțiunile noi, mai complexe care denumesc fie instrumente fizice (interferometru, spectroscop, detector etc.), fie fenomene fizice (scintilație, fisiune, tranziție electronică, excitare prin electroni, excitare prin fotoni etc.). Este indicat să se dea întîi definiția instrumentului sau fenomenului și apoi să se treacă la lărgirea sferei și conținutului noțiunii. Strategia de care fac uz în mod curent autorii consacrați pe plan mondial în textele de fizică cu caracter didactic are următoarea schemă: materia (obiectele microfizice sau macrofizice) are stări (însușiri exprimate prin cantitate și calitate) și mișcare (acțiune, influență, efect). Starea și mișcarea sînt descoperite la obiectele fizice nu direct, ci prin relații, cauze, structuri, modificări de însușiri. La rîndul lor, relațiile sîn relații de poziție, de durată, de reciprocitate ș.a. Cînd un obiect fizic suferă o simplă deplasare, o transformare limitată la o condiție care nu se înlănțuiește cu altele, avem de a face cu un fenomen. Cînd însă obiectul suferă o succesiune de fenomene care se înlănțuie după o serie de condiții dirijate în mod natural sau create de fizician sîntem în prezența unui proces. De pildă, ciocnirea de către neutroni a nucleelor de 235 U este un fenomen, dar ciocnirea și scindarea, urmate apoi de transmutările succesive prin emisie de beta electroni a atomilor scindați pînă cînd cele două nuclee rezultate ating din nou starea de stabilitate constituie un proces nuclear.

În sfîrșit, în manual se întîlnesc informații care, pentru a fi însușite, presupun înțelegerea unor contexte largi de noțiuni, a unor înlănțuiri de noțiuni, concepte, idei. Aici îi revine profesorului sarcina cea mai grea a predării. Temele privind folosirea formulei lui Balmer ca bază de pornire în dezvoltarea teoriei lui Bohr, reacțiile nucleare, teoria corpusculară a luminii ș.a. îi cer să folosească noțiuni înlănțuite în verigi multiple, unde se operează cu concepte precum structură discontinuă a spectrelor, zone de energie permisă, conservarea momentului cinetic, model picătură al nucleului, funcție de structura sau de masa atomului etc. Cum manualul folosește cu o frecvență destul de mare (circa 32 la sută) astfel de formulări, impuse de necesitatea de a da elevilor informații la nivelul cunoașterii științifice contemporane, e de la sine înțeles că se impune o pregătire amănunțită a profesorului în vederea predării lor. Mai mult, în unele locuri este necesară o completare a cunoștințelor existente în manual.

Să ne oprim, pentru a exemplifica, la studiul opticii. La tema „Dispersia prin prisma optică" este necesară, deși manualul nu o dă, formula indicelui de refracție pentru prisma așezată la minimum de deviație. Această formulă este însă o adevărată cheie pentru calculul indicelui de refracție a radiațiilor dispersate, ca și pentru construcția de spectroscoape și spectrografe sau monocromatoare. La tema „Difracția luminii" se simte nevoia să li se vorbească elevilor și despre spectrele de difracție în lumină albă complexă prin rețele optice și să se facă o comparație, cît de elementară, între spectrele ce rețea și cele de prismă, cu atît mai mult cu cît manualul menționează metoda interferometrică la stabilirea metrului etalon. La tema „Polarizarea luminii" nu se face o mentiune preliminară introductivă, foarte necesară pentru clarificarea fenomenului ce o are lumina naturală de a oscila în toate azimuturile și nu se insistă asupra a ceea ce este important în polarizarea luminii: variația de intensitate de la maximum la minimum (zero) prin rotirea analizorului față de polarizor. Or, cunoașterea acestei operații e foarte necesară, ea completînd cele studiate de elevi la chimie în legătură cu polarizarea luminii. Mai bine este tratată tema „Optica fotonică" al cărei text, sistematizat potrivit cu logica predării — descoperirea efectului fotoelectric, experimentele și observările făcute, enunțul legilor, aplicații practice — este inteligibil și ușor de asimilat de către elevi.

Tema „Noțiuni de teoria relativității" este o resistematizare didactică a textului din manualul de anul trecut. Considerăm că eficiența în predarea acestei teme s-ar realiza mai bine dacă profesorul și-ar elabora singur, prin conspecte, un text propriu, consultînd atît manualul pentru secția reală cît și cel pentru secția umanistă.

Mai amplu și mai sistematic decît în manualele anterioare sînt tratate capitolul „Radiotehnica" și tema „Oscilații și unde electromagnetice", unde în descrierea fenomenelor, ca și în enunțul legilor fenomenelor oscilatorii, vibratorii și ondulatorii ale cîmpului electromagnetic sînt respectate principiile didactice de la ușor la greu, de la simplu la complex. La sfîrșit, tema „Mașini electronice de calcul" face o sinteză a acestor aparate, descriind dispozitivele de calcul aritmetic, dispozitivele comandă la ieșire și memorare, ca și circuite logice cu exemple cifrice aranjate tabelar. Este sumară, în schimb, tratarea temelor „Particule și antiparticule" și „Radiația cosmică" din capitolul „Fizica atomică și nucleară", nearătîndu-se importanța cercetării fenomenelor și proceselor subnucleare.

La sfîrșitul capitolelor s-au introdus rezumate. Întrucît acestea nu aduc totdeauna lucruri interesante, reluînd doar idei deja tratate, opinăm ca în locul lor să se dea, la sfîrșitul capitolelor, concluzii și aplicații menite să lărgească orizontul elevilor și să asigure legarea de practică a noțiunilor învățate.

Împărțirea capitolelor și temelor, corelarea dintre idei și demonstrații pe parcursul prezentării materialului, schemele și figurile care explică fenomenele fizice, forma grafică îngrijită a manualului sînt aspecte pozitive, de natură să sporească eficiența predării fizicii în noul an școlar.

Prof. univ. PETRU POGINGEANU
metodician, Universitatea Cluj

Întotdeauna revederile primei zile de școală sînt prilej de bucurie și de evocări ale vacanței

ÎN PRIMELE ZILE DE ȘCOALĂ

(Urmare din pag. 1-a)

rioada pregătirilor pentru deschiderea anului școlar. Cu cîteva luni în urmă, gazeta noastră semnala faptul că în unele școli din satele acestui județ, nici chiar cadrele didactice nu știau precis dacă și cum vor funcționa în școlile lor sau în școlile din apropiere clasele a IX-a ale școlii de 10 ani. Faptul că în județul Mehedinți nu s-a dus o susținută muncă de popularizare a școlii de 10 ani, a perspectivelor pe care le oferă ea a reieșit și din cîteva sondaje făcute în rîndurile părinților, dintre care unii au relatat că, pentru a primi informațiile necesare, au trebuit să se adreseze organelor centrale de presă. Este de datoria inspectoratului școlar din județul Mehedinți să ia urgente măsuri pentru a recupera timpul pierdut, astfel încît și acești să poată beneficia de posibilitățile trecerii la școala generală de 10 ani un număr cît mai mare de absolvenți ai clasei a VIII-a.

O situație similară s-a văzut și în județul Maramureș, unde din 600 de elevi cîți trebuiau să frecventeze clasa a IX-a a școlii generale s-au prezentat în centrii doar 194. Semnificativ pentru interesul scăzut al inspectoratului școlar din Maramureș față de această problemă este faptul că, la 3 zile de la deschiderea cursurilor, acest inspectorat nu cunoștea nici cîte clase a IX-a au început să funcționeze și nici numărul elevilor cuprinși. Este firesc deci să ne adresăm întrebarea: cum poți conduce o asemenea acțiune dacă nu ești informat la timp asupra unor date esențiale pentru măsurile pe care trebuie să le ia?

Și în alte județe, ca Bihor, Bistrița-Năsăud, Dragași, Brăila, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Covasna, Dîmbovița, Gorj, Iași, Olt, Prahova, Sibiu, Sălaj, Suceava, Teleorman, Timiș, Tulcea, Vîlcea, Vrancea este nevoie să se constituie echipe pentru îndîrjirea elevilor a IX-a în toate localitățile prevăzute și, mai ales, pentru a determina înscrierea lor de către toți absolvenții claselor a VIII-a care au urmat școli post generale.

Unii dintre directori de școli au susținut că este mult mai ușor de stabilit numărul claselor a VIII-a din localitățile rurale care nu s-au prezentat pînă acum la cursurile clasei a IX-a participînd la consultare, la concursurile de admitere la școlile profesionale și la ucenicie și că cei care au ieșit la școlile muncitorești, urmînd cursurile studiile în școala generală de 10 ani. „Din păcate, ne-a spus prof. Paul Răieș, directorul Școlii generale din comuna Pîcești, județul Vîlcea, această situație va afecta buna desfășurare a conținutului muncii în etapa de început a anului școlar, căci cei în cauză vor veni la cursuri abia peste 15—20 zile, cînd vor cunoaște rezultatul concursului. Asta înseamnă că, în funcție de numărul celor ce se vor înscrie ulterior, va trebui să luăm măsuri pentru a-i aduce la zi cu lecțiile, problemă nu tocmai simplă. Cel mai bine ar fi dacă în viitor Ministerul Învățămîntului va avea în vedere astfel de eventualități".

Dacă ținem seama că școlile profesionale și ucenicie urmează să mai sesizeze pînă la sfîrșitul lunii septembrie încă 34.000 de absolvenți ai clasei a VIII-a și că numărul candidaților pentru aceste forme de învățămînt este cu mult mai mare, rezultă destul de clar faptul că pe de o parte, școlile generale din mediul rural le revine în continuare datoria polarizării tuturor celor care nu vor urma școli post generale și care au această obligație prin lege, iar pe de altă parte trebuie luate din timp măsuri pentru ca materia predată între timp să fie însușită și de către aceștia.

Ordine, disciplină, atmosferă de muncă

Pînă la pragul Școlii generale nr. 158 din București am găsit peste tot ordine și curățenie. Școala era de mult pregătită să-și primească elevii, unii în clasele mari și spațioase, cît și în frumoasele laboratoare, cu o capacitate de 24 de locuri pentru elevii interni și 30 pentru semiinternii. Ordine și disciplină era și în cancelarie, unde orarul era făcut pe întreaga săptămînă, fiecare profesor știind cu ce clasă va lucra.

Noi laboratoare, precum și o activitate bună luă din primele zile de școală am întîlnit și la Liceul nr. 27 al cărui director prof. **Ana Cosmiță** ne-a prezentat planul general al școlii, informîndu-ne că profesorii și-au alcătuit planurile calendaristice și și-au pregătit, din timpul lucrului din prima etapă a anului școlar.

Cele 8 luni din orașul Brăila au fost și ele un start bun. În mod deosebit la Liceul nr. 3 s-a văzut în acest an o grijă sporită pentru cei cei 1042 de elevi ai claselor IV-XII să aibă asigurate condițiile optime unei bune desfășurări a procesului de învățămînt. Laboratoarele de fizică și chimie, ca și sălile de lucrări, electrotehnică și geometrie sînt amenajate și multe îmbogățite cu materiale didactice noi. O atmosferă politică de muncă s-a înregistrat la Liceul din Bălteștiul din Vale, județul Ilfov, Școala generală nr. 4 din orașul Cîmpia și la multe alte școli din Tîrgoviște, Cîmpina, Focșani.

Umbre în difuzarea programelor și manualelor

Cea mai mare parte a manualelor școlare au ajuns la timp în școli astfel încît elevii le-au putut primi în prima oră de curs. Cu toate acestea, în unele localități din țară (Suceava, Vaslui, Bihor, Sălaj) au lipsit la apel numeroase manuale, deși nu figurau pe lista celor care urmau să fie difuzate ulterior deschiderii anului școlar. Am aflat că tipografiile nu reușiseră să trimită spre difuzare tirajele cerute din motive de supraaglomerare, dar că acestea vor ajunge în cel mai scurt timp în școli.

Desigur că întîrzierile nu vor rămîne fără consecințe. Ne gîndim nu numai la consecințele ce se răsfring asupra elevilor și a școlii — ele sînt, din păcate, previzibile — dar și la consecințele pe care — sperăm — urmează să le tragă cei vinovați de neîmplinire.

Și în școlile din Capitală, unde rea mai mare parte a manualelor a sosit la timp, s-au înregistrat totuși unele scăderi. Unii elevi de la Liceul „Mihai Viteazul", transferați în acest an, au fost trimiși pozitivi instructiunilor inspectoratului, să-și ridice manualele de la școlile de unde se transferaseră. Dificultăți pentru aceasta la Liceul „Spiru Haret", de pildă, li s-a spus că, potrivit instrucțiunilor inspectoratului, urmează să-și ridice manualele de la școlile la care s-au transferat. Aceasta în primă, în două, a treia și chiar în a patra zi de școală! Elevii așteptă ca problema aceasta să fie urgent clarificată și, în sfîrșit, să-și primească manualele. Noi credem că cei vinovați de tergiversare trebuie să primească și ei ceva. Ce și cine, urmează să stabilească inspectoratul școlar al municipiului.

Neajunsuri s-au înregistrat și în difuzarea programelor. La Liceul nr. 27 de pildă prof. **E. Bejan** ne-a declarat că este nevoită să aștepte planificarea calendaristică după taxa de materii a manualelor, întrucît programele de literatură română pentru clasele a X-a și a XI-a și programele de limba română pentru clasele a VII-a și a VIII-a încă nu au ajuns în școală.

Întreprinderile de construcții tărăgănează lucrările

Neajunsuri cu consecințe chiar și mai neplăcute am întîlnit la Școala generală nr. 163 și la Liceul nr. 42 din Capitală. De aceea însă nu se fac vinovate școlile și, credem noi, nici inspectoratele școlare, ci unele întreprinderi de construcții și reparații. La Școala generală nr. 163 elevii din clasele I și a II-a au trebuit să se adune laolaltă cîte 3—4 într-o bancă, cu cîte două învățătoare într-o clasă, deoarece I.C.R. din sectorul 6 nu a predat la timp cele 15 săli de clasă cîte se construiesc aici ca adăugire la localul existent al școlii. Profesorii, instalați pe un culoar, asistau cu îngrijorare la discuțiile dintre constructori și organele lor tutelare, care nu întrevăd că lucrările se vor termina în curînd. Diriginta acestui șantier, tov. **Badea**, vădit nemulțumită de ritmul lucrărilor, ne-a atras atenția că nu trebuie să luăm în serios declarația constructorilor că lucrarea ar putea fi încheiată la începutul lunii octombrie căci, așa cum se desfășoară ea, abia dacă va fi gata la vacanța de iarnă. Trecusem, de asemenea semnalul de alarmă dat chiar de constructori cu privire la slaba calitate a lucrărilor de tîmplărie, care „nu vor rezista nici măcar un an de zile".

Și la Liceul nr. 42 din București am observat preocuparea pentru ca noul an școlar să înceapă într-o clădire zugrăvită, curată și modernizată. Dar cu toate insistențele directorului școlii, tov. **E. Blideanu**, lucrările de reparații în valoare de 16.000 lei, începute încă din luna iulie, nu au fost terminate. Neglijența manifestată prin lipsa de organizare și control a ICR din sectorul 6, care trebuia să termine aceste lucrări încă la data de 1 septembrie, conform contractului încheiat, se constată și în calitatea zugrăvelii, a parchetării, a laboratorului de biologie (care trebuie refăcut) etc. Astfel că, deși școala este curată și înzestrată cu materialul și utilajul necesar noului an școlar, aceste „lucrări întîrziate" o transformă, totuși, într-un șantier.

Sperăm că organele de resort vor lua măsurile cuvenite atît în ce privește urgentarea lucrărilor cît și în stabilirea răspunderilor pentru întîrzierile și neglijențele semnalate. Aceste măsuri sînt cerute de seriozitatea și exigența cu care este chemată să muncească școala pentru pregătirea tineretului.

RELIEF

PE NEGATIV

Primim un telefon din Bîrlad:

— Alo! Sînt elea la seral în clasa a XII-a. Alerg de două săptămîni pe la toate librăriile din centru după manuale. Dv. ați scris la gazetă că numai istoria și limba română vor veni mai tîrziu, dar la noi nu sînt de nici unele. Spuneți-mi dacă se găsesc manuale prin București, că dau o fugă pînă acolo, tot m-am antrenat.

Ne uităm la calendar. Este 15 septembrie. Tînărul a început școala de două săptămîni și trebuie ajutat. Să întrebăm la librăriile din București. Tot la cele din centru:

— Alo! Librăria „Dacia"? Ce manuale aveți pentru clasa a XII-a?

— Nici unul.

— Dar solicitanți aveți?

— Mai e vorbă! Să fii dumneata sănătos...

— E un accident — ne-am zis. Ia să încercăm și în altă parte, la librăria „George Coșbuc" de pe Lipscani, specializată pe carte școlară.

— Aveți manuale pentru clasa a XII-a

— Numai manualul de filozofie și socialism științific.

— Alo! Centrul de difuzare a cărții? Alo! Editura?... Nu se-aude? .... E defect telefonul?...

POST SCRIPTUM: *Această, la închiderea ediției, am mai dat un telefon:*

— Alo! Librăria? Vă rugăm să nu vă supărați că...

— Nu lunyi vorba, tovarășe, n-avem timp de discuții acum, la noi e bătălie mare: au venit manualele pentru a XII-a...

Deci, speranțe și pentru seraliștii bîrlădeni.

Mai bine mai tîrziu decît niciodată — și-au spus acum cîtva timp inspectorii de specialitate din județul Dîmbovița. Începuseră să sosească în avalanșă mult așteptatele programe școlare. Poștașii nu mai pridideau cu căratul. Veniseră, e adevărat, cam tîrziu, dar oricum mai rămînea timp suficient pentru a fi difuzate, așa că s-a început cu nerăbdare și curiozitate despiatul coletelor. Și cum difuzarea programelor fără pic de surprize este la fel ca nunta fără lăutari, iată că nici surprizele n-au întîrziat să apară. Pentru cele aproape 200 de unități ale județului au venit de vreo cinci ori mai multe programe de biologie decît trebuia. La geografie tot așa, peste o mie de programe...

Dar asta n-ar fi fost nimic. A venit rîndul programelor de limba engleză necesare celor 4 clase din județ în care se învață engleza. Aici a fost și mai și. De cîte ori credeți că s-a întrecut necesarul de programe? De zece ori? Sau poate de o sută de ori?

Aflați că v-ați înșelat. Pentru cele 4 clase s-au primit aproximativ ... 1500 de programe.

Acum se studiază posibilitățile deschiderii unei agenții de schimb de programe: cine are mai multe, cine are mai puține? Care mai dă, care mai ia?

AL. I. VLADIMIR

SECVENȚE

Simpozion internațional despre bazele științifice ale sportului de performanță

În țara noastră se desfășoară în prezent un Simpozion științific internațional avînd ca temă principală „Bazele științifice ale sportului de performanță". Participă un mare număr de medici, sociologi, psihologi, antrenori și profesori de educație fizică din țară și de peste hotare, specialiști cu renutație în lumea sportului internațional. La lucrările din prima zi a luat parte prof. univ. Miron Constantinescu, ministrul învățămîntului.

Referatele și dezbaterile sînt axate pe principalele aspecte de ordin metodic, biologic, psihologic și social care compun fenomenul sportului modern. Lucrările au loc în trei secții (metodică, medicină sportivă, psihologie și sociologie sportivă). Spicuim, din program, cîteva titluri de referate: „Contribuții la teoria și practica utilizării metodei modelării în jocurile sportive", „Bazele teoretico-metodice ale sportului de mare performanță", „Probleme psihologice la sportivii de performanță".

„Pagina școlii"

O inițiativă care merită a fi salutată: „România literară" a început să publice o pagină a școlii. Este un lucru care ne bucură. Oamenii școlii vor avea încă un motiv în plus să aștepte, joia dimineața, apariția cunoscutului săptămînal literar.

Prima „pagină a școlii" care este închinată manualelor de limbă și literatură și reunește semnăturile cîtorva profesori cunoscuți — I. Ionescu-Bujor, Gh. Ghiță și Alexandru Pârâianu (Al. Mitru) — cuprinde opinii interesante, propuneri valoroase. Așteptăm ca și viitoarele pagini să confirme așteptările noastre.

Nu putem scăpa prilejul de a aminti că în anul școlar trecut am citit pagini dezbătînd problemele școlii și în alte reviste de cultură: „Familia", „Astra", „Argeș" etc. În noul an școlar am vrea să le întîlnim, firește, din nou, în toate revistele.

Sărbătoarea satului și a școlii

De curînd la Dorobanți, sat din comuna Nicșeni, județul Botoșani, a avut loc o impresionantă sărbătoare, prilejuită de împlinirea a 90 de ani de la întemeierea satului și a 80 de ani de la înființarea școlii. Evenimentul a fost cinstit prin festivități în cadrul căminului cultural și al școlii.

În numele corpului didactic a luat cuvîntul directorul școlii, prof. Ioan Vasiliu, care a evocat trecutul acesteia, strîns împletit cu viața satului, a vorbit despre realizările prezentului și despre perspectivele luminoase de viitor. Un loc deosebit a ocupat în cuvîntul vorbitorului evocarea dascălilor care, ca inimosul învățător Gheorghe Dumitriu, au muncit cu dăruire pentru a contribui la luminarea poporului din mijlocul căruia s-au ridicat. Închinîndu-și toate tortele școlii, dascălii din Dorobanți au pregătit peste 500 de absolvenți printre care se numără mulți muncitori, tehnicieni, ingineri, profesori de liceu și profesori universitari, medici etc.

Sărbătoarea satului Dorobanți și a școlii sale a constituit pentru învățători și profesori prilejul de a-și lua angajamentul să ducă mai departe înfăptuirile înaintașilor, muncind pentru realizarea sarcinilor puse de partid în fața școlii.

Pentru stabilirea tirajului lucrărilor de pedagogie și învățămînt care urmează să apară în anul 1970

O dată cu începerea noului an școlar, Editura didactică și pedagogică a difuzat inspectoratelor școlare și instituțiilor de învățămînt superior PROIECTUL DE PLAN EDITORIAL pe anul 1970 PEDAGOGIE ÎNVĂȚĂMÎNT. Cele 128 de titluri de lucrări de literatură pedagogică și literatură metodică și de interes general prevăzute în acest plan — în majoritate lucrări noi, originale — completează multe goluri din literatura de specialitate și vor constitui un sprijin serios în munca de zi cu zi a cadrelor din învățămîntul de toate gradele.

Pentru ca intenția bună a editurii să nu rămînă nefinalizată este necesar ca inspectoratele școlare și toate instituțiile de învățămînt să consulte cu atenție proiectele de plan, să le pună la dispoziția cadrelor didactice în același scop și apoi să aprecieze ce număr de exemplare din fiecare titlu consideră că va fi necesar pentru județul respectiv, notînd acest număr pe unul din planurile primite, pe care să-l depună, pînă la 15 octombrie 1969, la unitățile de difuzare a cărții care îi aprovizionează în mod normal cu cărți.

Menționăm că de corectitudinea cu care se va realiza această acțiune depinde stabilirea tirajelor lucrărilor necesare școlii și aprovizionarea cadrelor didactice cu cărțile necesare muncii lor.

În noul liceu de la Orșova

Printre obiectivele industriale și culturale ce se conturează în noul oraș Orșova se numără și noua construcție a Liceului „Ștefan Plavăț".

Pentru ca ea să fie gata la termenul stabilit, încă în luna iunie, din inițiativa organizației U.T.C. a liceului s-a deschis șantierul de muncă patriotică al elevilor din clasele IX—XI. Într-o adunare festivă elevii au hotărît să formeze brigăzi în cadrul cărora să lucreze în decursul întregii vacanțe de vară.

La lucrările de demolare, curățat și cărat cărămidă din vechea construcție a liceului, precum și pe șantierul noii construcții au fost prezenți, în cursul lunilor de vacanță, 148 de elevi, însoțiți de 12 profesori. Au fost efectuate 2.592 ore de muncă patriotică, realizîndu-se stocarea a circa 60.000 cărămizi — rezultate din construcția veche — și asigurarea zilnică a materialelor de construcție de primă urgență.

De curînd, elevii și cadrele didactice de la Liceul „Ștefan Plavăț" din Orșova au pășit cu bucurie în localul nou, luminos și frumos, la construcția căruia a pus fiecare umărul.

SECVENȚE

CUM REALIZĂM LEGAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE PRACTICĂ?

Acad. prof.
NICOLAE TEODORESCU

Matematizarea presupune, ca element fundamental, aplicativitatea

Este astăzi evident pentru toată lumea că nu se poate vorbi despre pregătirea tinerelor generații de specialiști în afara unei strînse legături cu practica, cu întreaga evoluție a activității științifico-tehnice și economice, ca și în afara unor continue reevaluări și modernizări a învățămîntului din punct de vedere al conținutului și metodelor. Totuși, o retrospectivă cît de puțin aprofundată a modului cum s-au realizat aceste deziderate în programele școlare și în practica predării matematicii, relevă că în destul de multe cazuri nu a existat o conexiune organică între acțiunile menite să apropie predarea matematicii de practică și cele privind integrarea unor capitole și concepte moderne în studiul matematicii. În mod vizibil această confruntare nefirească a determinat oscilații între un practicism exagerat și o modernizare concepută aproape exclusiv abstract.

Atît prima cît și a doua tendință au avut repercusiuni negative asupra formării gîndirii matematice a tinerei generații, fapt pe care am avut ocazia să-l constatăm în repetate rînduri noi, cei care predăm în învățămîntul superior.

Aș dori să mă refer la problema corelării strînse între modernizarea predării și legătura cu practica în predarea matematicii în ultimele clase de liceu. Aici apar mai evidente deficiențele unor tendințe excesiv abstractizante, care au dus la rataREA unor inițiative valoroase. Oare cum putem aprecia altfel faptul că deși li s-au predat elevilor probleme privind teoria jocurilor, programarea și statistica matematică, cibernetica etc., mulți dintre ei sînt în imposibilitatea practică de a face transferul acestor cunoștințe asupra însușirii unor cunoștințe moderne din domeniul biologiei — de genetică moleculară, bunăoară—sau chiar din domeniul chimiei, că le este cu totul imprecisă sfera noțiunii de matematizare a științelor și tehnicii?

Cred că, pentru ca legarea cunoștințelor de practică să meargă mînă în mînă cu succesul acțiunii de modernizare, se impune o acțiune conjugată și mult mai largă, care să reunească efectiv pe toți factorii interesați. Îmi vine în minte, în această direcție, seminarul multidisciplinar de teoria codurilor, statistică matematică și aplicații matematice în știință și economie care a luat ființă anul trecut în cadrul Universității București și care a reunit, alături de matematicieni, specialiști în științele biologice, în lingvistică, în drept și, bineînțeles, în științele aplicative. Sînt convins că o reuniune de aceeași natură, adică avînd un caracter interdisciplinar, care să discute modalitățile de predare a matematicii în liceu într-o legătură strînsă cu progresul și matematizarea celorlalte științe cuprinse în programele liceale, organizarea unor grupe de lucru însărcinate să elaboreze probleme și teme aplicative privind utilizarea aparatului matematic în diferite domenii ale științei și tehnicii, ca și elaborarea de culegeri de probleme pe această linie ar avea un efect dintre cele mai pozitive.

Evident, o asemenea acțiune ar trebui să aibă corespondent la nivelul școlilor, ceea ce ar determina, sînt convins, rezultate superioare în însușirea de către tineri a unei concepții științifice moderne nu numai în matematică, ci și în fizică, chimie, biologie etc. precum și în realizarea unei legături necesare, efective și eficiente cu practica.

Asist. univ.
PAULA CONSTANTINESCU

De la cunoaștere la angajarea voluntară a personalității

În sfera psihologicului există imense resurse care pot fi exploatate în vederea legării învățămîntului de viață și pe care școala nu le-a fructificat întotdeauna la adevărata lor valoare. Or, aceasta reprezintă una din direcțiile cele mai importante în vederea realizării unui învățămînt formativ înțeles în mod plenar, ca o dezvoltare complexă, armonioasă și integrală a personalității elevului. Realizarea legăturii dintre învățămînt și viață presupune nu numai efortul de a face cunoscute elevilor problemele activității productive și spirituale sau din sfera mai largă a realităților social-politice, dar și acela de a-i ajuta să înțeleagă într-o asemenea măsură sensul major al transformărilor care se petrec în domeniul acestora, încît necesitatea de a participa la înfăptuirea lor să se convertească pentru ei în convingeri care să solicite imperios angajarea afectivă și acțională voluntară.

Cu alte cuvinte, din punct de vedere psihologic, integrarea elevilor în viața socială pe calea învățămîntului trebuie să se realizeze avîndu-se în vedere complexitatea mecanismului care duce de la cunoaștere la angajarea voluntară a personalității. Cunoașterea trebuie să însemne înțelegere a valorii și a sensului realității. Profesorul trebuie să caute să creeze cadrul unei unități de cunoaștere și de participare afectivă care va duce nemijlocit la angajarea voluntară a elevului în munca pentru realizarea valorilor materiale și spirituale.

Organizînd formele de cunoaștere de așa manieră încît să avem în vedere nu numai aspectul informațional, ci și acela al pătrunderii sensurilor adînci ale realității și al asimilării de către elev a acestor sensuri cu scopul convertirii lor în convingeri îi vom putea forma astfel personalitatea încît el să-și valorifice cît mai deplin forțele în procesul creației sociale.

Prof. IUNIAN CHELU
Giurgiu

De ce nu s-ar recepționa și materialul didactic așa cum se recepționează orice alt produs?

Mă voi referi la o singură problemă — rolul important al materialului didactic în asigurarea legării învățămîntului de viață. De acest rol este convinsă, în teorie, toată lumea. În practică, însă, lucrurile se cam schimbă. În parte, pentru că unii profesori preferă calea, mai ușoară pentru ei, a expunerii pur verbale, neglijind demonstrațiile, experiențele, lucrările practice cu materialul didactic, ignorînd mijloacele audio-vizuale. Nu este însă mai puțin adevărat că mulți dintre cei care acordă însemnătate materialului didactic nu numai în teorie, ci și în practică întîmpină destule greutăți din cauza calității acestuia și a modului cum este difuzat.

După cum se știe, materialul didactic se difuzează prin „repartiție". De e bun, de e rău ,de funcționează, de nu funcționează, îl primești și nu-l poți respinge. Nu există aici nici o recepție, așa cum există la orice alt produs. Materialul didactic nu se recepționează. Recepționîndu-l, ai putea să-l respingi dacă nu corespunde cerințelor. Sînt sigur că aceasta ar determina o îmbunătățire a calității materialelor didactice, căci ar exista, pentru întreprinderi, riscul de a nu-și putea plasa produsele.

Mă gîndesc, pe de altă parte, că ar trebui găsită o soluție pentru aprovizionarea permanentă a laboratoarelor școlare cu tot felul de lucruri mărunte: fire metalice de diferite dimensiuni, borne, banane, socluri, bucăți de stiplex, tuburi electronice etc. Toate acestea sînt extrem de necesare, pentru că din ele se pot confecționa tot felul de aparate chiar în cadrul școlii; ori nu este o taină pentru nimeni că de multe ori aceste aparate sînt mai ingenios realizate decît cele primite prin repartiție.

Foarte utile ne-ar fi, de asemenea, sculele și trusele de reparații, întrucît majoritatea defecțiunilor survenite la aparate s-ar putea repara în școală, dacă se creează condiții elementare pentru aceasta. Ne-ar fi necesare, de pildă, truse de clești și ciocane, truse de pile și șurubelnițe de dimensiuni variate, o bormașină, un mini-strung. S-ar putea înjgheba astfel în școli mini-ateliere de reparații care, treptat, ar putea trece la repararea, modificarea și adaptarea materialului didactic. Aceste ateliere, pe lîngă faptul că ar fi rentabile, ar contribui mult la legarea școlii de activitatea productivă, căci i-ar antrena în muncă și pe elevi.

LADISLAU ARKOSI,
profesor emerit, Tg. Mureș

Pregătirea viitorilor ciberneticieni trebuie să înceapă încă din liceu

Caracterul imperios al cerinței legării învățămîntului de practică este clar tuturor celor care realizează pregătirea școlară a tineretului, dar fiecare profesor rezolvă această cerință într-un mod diferit. Pentru mine este evident că fiecare lecție trebuie să pornească de la practică și să dovedească importanța practică a concluziilor ce se desprind din materia predată .Problema care se pune este însă cum se realizează aceasta.

Îndeobște, la obiectul meu — fizica — li se clarifică elevilor esența fizică a unor structuri și procese fizice .Dar elevului de azi, în curînd participant la procesul de producție, nu-i ajunge numai să știe ce fel de legi fizice au fost stabilite de către Newton acum 300 de ani. El trebuie să fie la curent cu mersul dezvoltării, să cunoască — la nivelul înțelegerii sale — teoria relativității a lui Einstein sau fizica cuantică, să știe, măcar în linii mari, care sînt principiile de bază a căror aplicare practică este întruchipată în oglinda laser lăsată pe suprafața Lunii etc.

În această privință un rol de cea mai mare însemnătate revine manualelor școlare. Dar numeroase manuale sînt încă, așa cum știm cu toții, destul de mult rămase în urmă. Cînd folosesc, de pildă, manualul pentru primul an de liceu, parcă simt că m-am poticnit în secolele XVIII-XIX. Arăt elevilor că „sistemul de referință este și el însuși în mișcare" și ei mă întreabă, de fiecare dată, dacă fenomenele observate, legile deduse în sistemul privit fix, dar care în realitate se află în mișcare, oglindesc sau nu în mod fidel realitatea. Se înțelege, această problemă necesită o mică prelegere. Fiecare din noi o face așa cum se pricepe. Mă întreb: nu s-ar putea explica în manual acest lucru într-un mod interesant, la nivelul de înțelegere al elevilor, fie și cu litere mici de tipar, ca o lectură facultativă?

Marea majoritate a elevilor sînt foarte interesați de construcția și funcționarea automobilului și, folosind acest interes, le-am putea da multe cunoștințe cu aplicabilitate practică. Dar manualul pentru clasa a XI-a, de exemplu, nu pomenește nimic despre receptoarele de semnale, care efectuează la fiecare automobil limitarea automată a intensității și tensiunii curentului, sau despre generatorul de curent continuu, care are un rol important în alimentarea acumulatorului automobilelor.

Ar fi de discutat și despre unele lucrări practice pe care le recomandă programele și manualele. S-a putut constata de pildă, nu o dată, că destui de mulți elevi, deși studiază electricitatea, nu sînt în stare să repare o siguranță, să construiască un circuit electric. Din punct de vedere practic ar fi mult mai utilă efectuarea în școală a unor asemenea lucrări decît, de exemplu, „examinarea calitativă a impedanței". În ce mă privește aș renunța bucuros și la alte lucrări prevăzute în manuale, de pildă la examinarea cîmpului magnetic al conductorilor, la stabilirea cu două aparate a energiei și randamentului curentului electric etc., înlocuindu-le cu lucrări de construire și măsurare a unor circuite electrice, de stabilire a caracteristicii diodelor, de calculare a parametrilor după stabilirea caracteristicilor triodelor. Consider totodată că lucrările efectuate de elevi nu trebuie să aibă un caracter îngust, practicist, ci să dea și prilejul adîncirii cunoștințelor teoretice, să-i înarmeze pe tineri și cu unele deprinderi de cercetare.

Se simte nevoia să se revadă și sistemul actual de organizare a cercurilor pe obiecte ale elevilor, care ar trebui să devină adevărate centre de studii practice. Cred că la cercurile de fizică ale elevilor din clasele mari ar trebui să se discute probleme mai complexe, cum ar fi, bunăoară, elementele de structuri ale automatizării și mașinilor de calcul, inclusiv construcția lor. În următorii 10 ani vom avea nevoie de 50.000 de ciberneticieni. De ce n-am începe pregătirea acestora încă în liceu?

Conf. univ. dr. MARIA GIURGEA

În formarea științifico-practică a tineretului se impune cu stringență o viziune de perspectivă

Înainte de orice mi se pare important să subliniez că în realizarea legăturii învățămîntului de viață este necesar să avem o viziune de perspectivă, să luăm în considerare nu numai cerințele sociale contemporane, ci și acelea care vor fi formulate peste un număr de ani, atunci cînd elevii noștri se vor integra ca personalități active în viața socială. Inițiindu-i asupra particularităților realității în care trăiesc, nu trebuie să uităm niciodată să privim mai departe de această realitate imediată. Din această idee generală se degajă consecințe pe planul organizării muncii concrete în școală. Au fost conturate, în planurile de învățămînt, în programele școlare, în manuale și chiar în noua optică profesională a pedagogiei unele elemente care sînt de natură să slujească realizarea acestei idei, dar cred că ele rămîn încă insuficiente și ar trebui aprofundate și accentuate. În lecții, în cercurile pe obiecte ar trebui cred, să se discute mai mult despre ceea ce se află în perspectiva dezvoltării științelor, a tehnicii, despre viitorul fizicii, al științelor chimice etc.

O altă problemă la care vreau să mă refer și care mi se pare esențială pentru legarea învățămîntului de viață este aceea a personalității profesorului. Pentru realizarea acestei armonizări dintre învățămînt și realitățile sociale profesorul însuși trebuie să cunoască nu numai problemele pe care le pune viața socială în domeniul specialității sale (aceasta este obligatoriu și absolut indispensabil), dar și aspectele complexe și multiple pe care le solicită întregul proces formativ. S-ar părea, bunăoară, că profesorul de literatură se poate rezuma la cunoștințe literare, întrucît specialitatea lui nu are nimic de a face cu științele „exacte", cu tehnica. După mine, însă, nici el nu se poate izola în specialitatea proprie. Dacă vrea să fie un bun pedagog el trebuie să posede și informații din domeniul științelor, al tehnicii, să cunoască în ansamblu problemele dezvoltării sociale. Mi se pare că această cerință coincide cu unitatea în diversificare caracteristică procesului contemporan. Mi se pare, de asemenea, că este necesar să se realizeze o pregătire a profesorului pentru utilizarea mijloacelor tehnice ale pedagogiei moderne, care au un rol hotărîtor în procesul legării învățămîntului de viață.

Prof. VALERIU MARCU
Bacău

Electrotehnica — o disciplină majoră în școala generală de 10 ani

Realizarea unei legături strînse a învățămîntului cu practica este favorizată în mod deosebit prin înfăptuirea școlii generale de 10 ani, chemată să asigure elevilor din ultimele clase o cît mai solidă pregătire tehnico-practică. În acest context, înscrierea electrotehnicii ca disciplină de studiu în aceste clase este, după părerea mea, o măsură de importanță majoră.

Pornind de la obiectivele urmărite de predarea electrotehnicii în școală generală și de la cerințele specifice studiului acestei discipline, mi se pare evidentă necesitatea de a orienta activitatea didactică pe două direcții principale. O primă direcție ar constitui-o studiul electrotehnicii ca disciplină tehnică aplicativă, în cadrul căreia elevii să studieze mecanismul acțiunea în acest domeniu a unor legi și principii ale fizicii și chimiei, precum și unele utilizări specifice ale aparatului matematic. În același ordine de idei, studiul electrotehnicii poate constitui un suport concret pentru însușirea noțiunilor de design tehnic. În al doilea rînd, faptul că electrotehnica reprezintă o disciplină tehnică fundamentală pentru procesele tehnologice din majoritatea sectoarelor de producție, ca și în viața de toate zilele, face ca studiul ei să fie un mijloc valoros de înarmare a elevilor cu deprinderi practice aviînd o foarte largă utilizare. Rezultă implicit, din anterioara noastră obiectivă, că studiul electrotehnicii în școala generală de 10 ani trebuie să aibă un caracter aplicativ concret, și în același timp să prilejuiască legături cu cunoștințele și deprinderile însușite la alte obiecte de studiu.

În acest scop, se impune să se execute cu elevii un număr schemele unor instalații electrice și și instalații propriu-zise, cu legături în serie sau în paralel. Or, dacă în unele școli s-au realizat săli de lucru și cabinete de electrotehnică dotate la nivelul cerințelor, nu același lucru se poate spune și despre aprovizionarea cu materiale de lucru. Unele școli, folosind și sprijinul comitetelor de părinți, au reușit să obțină o parte din aceste materiale de la întreprinderile industriale din localitățile unde funcționează. În destule locuri însă sălile de lucru și cabinetele — deși încă lipsesc — nu dispun nici de materiale, aparate, de un curent — conductori de legătură, borne, rezistențe etc. Ce este de făcut în asemenea situații? Să rămînă lucrări importante din cauza unor impedimente mărunte? Cred că ar fi bine și se organizeze în fiecare capitală de județ un magazin cu caracter didactic, bine aprovizionat, de la care școlile, cu și elevii interesați să-și poată procura materialele necesare. Astfel vor fi eliminate improvizațiile care nu sînt recomandabile în general, iar în cazul electrotehnicii sînt chiar interzise de normele de securitate a muncii.

Prof. GAVRIL ADAMOSY
Turda

Studiul chimiei este inseparabil legat de experiența de laborator

Studiul chimiei, o specialitate a cărei funcționare presupune neapărat o legătură cu practica. Studiul chimiei în școlile noastre să concorde cu dezvoltarea pe care a luat-o azi la noi industria chimică și cu perspectivele ce se întrevăd pentru această importantă ramură a economiei naționale. El este inseparabil legat de experiența de laborator, de activitatea desfășurată în cercurile de elevi, de practica în condițiile tehnice ale unităților industriale, de vizitarea unor fabrici și uzine. Dar se folosesc oare integral toate posibilitățile existente pentru realizarea acestei legături?

Clădirile școlare de tip nou sînt dotate cu săli pentru laboratoarele de chimie, dar în unele cazuri, utilajul acestor săli este incomplet sau la unele nerespunzător. În unele locuri laboratorul este folosit drept sală de clasă. Pe de altă parte, laboratoarele nici nu corespund pretutindeni cerințelor. Cred că este necesar să li se asigure neapărat instalații de apă, curent electric, încălzire și canalizare. În legătură cu aceasta mă gîndesc că proiectele tip de construcții școlare ar putea fi elaborate după o mai largă consultare a profesorilor.

Cred, de asemenea, că este nevoie ca în fiecare laborator de chimie să existe un aparat de proiecție (eventual de tip „Diascol" — relativ ieftin și ușor de procurat), cu care să proiectăm diafilme și diapozitive reprezentînd unități industriale sau procese tehnologice în industria chimică. La liceul nostru am realizat acest lucru și, cu cheltuieli minime, am perfecționat aparatul „Diascol", asigurîndu-i o comandă automată. Proiecția se face pe un ecran de sticlă mată pe care pot fi însemnate sau marcate cu cretă colorată aspectele care ne interesează în predare.

În unele cazuri este necesar ca în predarea chimiei să se folosească și material ilustrativ sau demonstrativ — scheme, machete etc. Trebuie însă să fim prudenți în utilizarea lor, pentru a nu da elevilor imagini deformate. Așa, de pildă, în predarea chimiei organice am încercat să folosesc bile multicolore de diferite mărimi pentru a demonstra schema moleculară și așezarea în spațiu a atomilor. Am reușit să soluționez problema ilustrării modului de legare a atomilor potrivit schemelor din manuale, dar nu am putut ține seama, în măsura cuvenită, de distanțele care le despart. Cu ajutorul unor modele moleculare aș fi putut demonstra și această problemă în mod corespunzător, dar în cadrul școlii nu se pot realiza asemenea modele. Ar fi bine dacă întreprinderea „Didactica" ar produce și materiale de acest gen.

Ne sînt necesare, de asemenea, mai multe filme didactice din domeniul chimiei. Mă gîndesc la filme cu o durată de 10—15 minute, al căror conținut să corespundă exact unor teme din programă. Aceste filme (nesonore, dar însoțite de un text explicativ) ar putea fi proiectate cu aparate simple de 8 mm, însoțite de comentariul profesorului.

Întreaga pregătire a elevilor la chimie — realizată prin metode diverse — trebuie să aibă în vedere practica, să realizeze un bagaj de cunoștințe trainice pentru viață și pentru munca ulterioară în producție.

Prof. ROMULUS MĂRGINEANU
Reteag, Bistrița Năsăud

Pentru practica în agricultură, un grad de tehnicitate mai ridicat

Predarea eficientă a agriculturii în școala generală de 10 ani, așa încît să răspundă cerințelor care se pun în fața acestei școli, presupune nu o simplă lectare a cunoștințelor de practică, ci o preprofesionalizare a elevilor în domeniul muncii agricole.

Privind din acest punct de vedere munca noastră cred că legătura dintre școală și unitățile agricole socialiste trebuie să fie mult mai strînsă decît în trecut și concepută într-un mod mai apt de a satisface cerințele pregătirii practice a elevilor. În această privință se impune, cred, să fie căutate și găsite noi forme de colaborare, căci în anii anteriori s-a întîmplat destul de des ca activitățile la care erau antrenați elevii să nu corespundă programei nici tematic, din punctul de vedere al gradului de tehnicitate. De multe ori aceasta s-a datorat profilor inserii, care se preocupau mai puțin de conținutul instruirii practice a elevilor decît de organizarea acestuia. Pentru a înlătura asemenea neajunsuri ne propunem să tratăm cu unitățile agricole socialiste minute în care să fie specificate atît lucrările la care vor participa elevii, cît și modul cum vor fi îndrumați de tehnicieni.

O bună parte a instruirii practice se realizează însă chiar în școală, pe terenurile didactice- experimentale ale acesteia. Consider că pentru a folosi efectiv unei legături strînse cu practica, terenurile didactice trebuie să cuprindă o gamă întreagă de plante, atît din zona pedoclimatică respectivă, cît și din alte zone, dar care pot fi aclimatizate. În școala noastră am pus accent asupra plantațiilor legumicole, viticole, pomicole și asupra plantelor medicinale, considerînd că perioadele de vegetație ale plantelor de cultură mare vor putea fi urmărite cel mai bine pe terenurile cooperativei agricole de producție.

În rîndul profesorilor de specialitate se discută destul de des despre formele de organizare a practicii. După părerea mea, nu este cazul să se recurgă la forme prea fixe, întrucît aceasta riscă să ducă la pierderea din vedere a condițiilor specifice unui loc sau altuia. În condițiile noastre, de pildă, mi se pare cel mai indicat ca munca elevilor să se desfășoare în cadrul unor grupe alcătuite pe specialități — legumicultori, pomicultori etc. — în funcție de specificul materialului ce se studiază în fiecare clasă și de gradul de complexitate al lucrărilor — urmînd ca acest specific al grupelor să se schimbe prin rotație.

O bună pregătire practică agricolă presupune și familiarizarea elevilor cu cunoștințe legate de mecanizarea, electrificarea și chimizarea agriculturii. Cred că inspectoratele școlare județene pot face mai mult pentru ca, cerînd sprijinul trusturilor Gostat și S.M.T., precum și al școlilor profesionale de specializare, să pună la dispoziția școlilor generale de 10 ani piese mecanice demonstrative din diferite ansamble și subansamble de tractoare și mașini agricole casate. De asemenea, consider foarte necesară procurarea, prin sectorul de propagandă al Consiliului Superior al Agriculturii sau prin tipărirea de către Editura didactică, a unor planșe didactice privind principalele mașini, agregate și procedee utilizate în mecanizarea, electrificarea și chimizarea agriculturii. În sfîrșit, se impune ca filmotecile județene să se preocupe mai mult de achiziționarea filmelor didactice cu tematică agricolă, care există în număr suficient la Arhiva de filme și la studiourile noastre producătoare.

Orele de laborator prilejuiesc primul contact al elevilor cu ceea ce practica le va pune în față

Bogatul material pe care îl cuprind multe din laboratoarele școlilor noastre permite elevilor o primă cunoaștere a evoluției vieții pe pămînt

În orele practice de agricultură viitorii specialiști dobîndesc primele cunoștințe

Aplicarea programei grădinițelor de copii în anul școlar 1969–1970*)

Aplicarea treptată a legii privind școlarizarea copiilor la 6 ani atrage după sine, în grădinițele de copii, reducerea numărului grupelor mari (cu copii de 6 ani) și creșterea continuă a ponderii grupelor de copii de trei, patru și cinci ani.

În această perioadă de tranziție, activitatea instructiv-educativă din grădinițe se va desfășura tot pe baza programei din 1963, care rămîne în continuare în vigoare. Întrucît grădinița trebuie să răspundă încă din această etapă noilor cerințe apărute ca urmare a școlarizării copiilor cu un an mai devreme, este necesar să facem unele precizări cu privire la modul cum trebuie aplicate în practică, în noile condiții, o serie de prevederi din actuala programă.

Menționăm **necesitatea aplicării la fiecare grupă a conținutului fixat în programă**. Pe baza unui conținut și prin metode adecvate fiecărei vîrste se asigură, pe tot parcursul preșcolarității, stimularea dezvoltării multilaterale a preșcolarilor. Plecarea copiilor de 6 ani la școală nu trebuie să ne conducă spre concluzia că, pentru a asigura o bună pregătire a acestora, sarcinile programei adresate copiilor de șase ani pot fi transferate integral grupei copiilor de 5 ani. Aceasta ar fi o gravă greșeală. Pregătirea pentru școală a copiilor din grădinițe nu se poate realiza într-un singur an, prin cerințe care depășesc posibilitățile lor, ci trebuie să constituie rezultatul firesc al unei activități sistematice și gradate, pe întreaga durată a școlarizării în această formă de învățămînt.

Pregătirea pentru școală necesită, în ansamblul muncii de fiecare zi, **accentuarea formării unor procese psihice** la care în clasa I se va face apel în mod deosebit. Avem în vedere dezvoltarea mișcărilor și coordonarea acestora de către analizatorii vizual și auditiv; echilibrarea proceselor de excitație și de inhibiție; dezvoltarea percepțiilor și îmbogățirea reprezentărilor; dezvoltarea spiritului de observație și a capacității de concentrare a atenției pe perioade de timp din ce în ce mai lungi; exersarea memoriei și a vorbirii; dezvoltarea proceselor de gîndire, a creativității și independenței în acțiune. Copilul de 6 ani trebuie să fie capabil să se adapteze într-un timp scurt cerințelor regimului școlar, ritmului de efectuare a sarcinilor ce i se dau în clasă, să se integreze ușor în noul colectiv de elevi. El trebuie să fie mai puțin mobil în timpul orelor, să răspundă prompt la întrebări, să asculte răspunsul colegilor, să aștepte pînă-i sosește rîndul să răspundă etc.

Pregătirea copiilor în grădiniță pentru rezolvarea acestor sarcini este pe deplin posibilă, chiar în această perioadă de tranziție, dacă programa se va adapta acestor cerințe, dacă se vor valorifica din plin varietatea și specificul formelor de organizare a activității preșcolarilor și se va îmbunătăți metodica desfășurării procesului educativ. În acest sens facem, în continuare, unele precizări.

Aplicîndu-se prevederile cuprinse în programă la capitolul **„Cunoașterea mediului înconjurător și dezvoltarea vorbirii"** este necesar să se acorde o atenție sporită sarcinilor care se referă la îmbogățirea bazei senzoriale a cunoașterii prin contactul nemijlocit al copiilor cu multiplele aspecte ale mediului înconjurător. În scopul formării unor reprezentări clare și durabile despre obiecte, plante și animale, despre unele fenomene ale naturii și aspecte ale vieții sociale, copilul trebuie pus în situația de a recepționa informații prin toate organele de simț, de a mînui în mod individual un bogat și variat material și de a rezolva, pe baza lui, sarcini precise care să-i stimuleze gîndirea, creativitatea, independența. Aceasta are o deosebită importanță pentru copilul care, în clasa I, va opera cu reprezentări, în cadrul diferitelor discipline școlare (de exemplu, i se va cere să formuleze propoziții despre obiectele cunoscute; să dea exemple de mulțimi de obiecte; să povestească o întîmplare sau conținutul unei ilustrații, să deseneze din imaginație și memorie etc.).

În alegerea temelor activităților obligatorii se va ține seama de posibilitățile locale și de nivelul de dezvoltare a copiilor. În funcție de aceste condiții unele teme mai grele, mai puțin interesante pentru copii (ca, de exemplu, tema referitoare la încăperile grădiniței, cu mobilierul și destinația lor), sau pentru care nu se poate procura în momentul indicat de programă materialul adecvat (animale, plante, fructe ș.a.) pot fi înlocuite cu alte teme, accesibile și avînd o eficiență sporită în ceea ce privește întregirea procesului de cunoaștere a mediului înconjurător și dezvoltarea capacităților cognitive ale copiilor. Astfel, aplicarea cerințelor programei devine un act creator al educatoarei și nu o transpunere formală în practică a acestor cerințe. Totodată, menționăm că în alegerea temelor pentru activități trebuie să se țină seama și de interesul pe care-l au sau îl pot avea copiii față de o temă sau alta, ca și față de modul în care se realizează (observare, joc didactic, povestire etc.). Se va insista în mod deosebit asupra cunoașterii, prin observare nemijlocită, a unor aspecte ale mediului înconjurător, ca de pildă animalele, plantele, aspectele vieții sociale. Alte aspecte ale mediului, cum sînt cele referitoare la îmbrăcămintea în diferite anotimpuri, la jucăriile copiilor, la mobilier și veselă etc. pot fi cunoscute prin jocuri didactice sau lecturi după imagini.

De asemenea, se va insista asupra cunoașterii, în special de către copiii de 5 ani, a aspectelor mediului înconjurător de natură să-i orienteze mai bine și mai repede în cartierul lor, cum ar fi: imprejurimile grădiniței, ale școlii și ale casei părintești, regulile de circulație, modul de traversare a străzilor etc.

Pe baza cunoștințelor transmise se va urmări cu o deosebită grijă stimularea spiritului de observație, a capacității de analiză și comparație, a atenției și a interesului copiilor. Se va insista în mod deosebit asupra dezvoltării vorbirii copiilor și anume asupra îmbogățirii vocabularului și a formulării de răspunsuri în propoziții simple și corecte din punct de vedere gramatical.

De asemenea, o atenție permanentă se va acorda sarcinilor din programă referitoare la corectarea defectelor de pronunție și a greșelilor gramaticale. Neînlăturarea lor la vreme îngreunează foarte mult perceperea corectă de către copii a sunetelor, a silabelor și a cuvintelor, duce la construirea defectuoasă a propozițiilor.

În scopul formării exprimării corecte, al folosirii adecvate a cuvintelor și intonării corespunzătoare a unor cuvinte și expresii care subliniază diferite stări sufletești, se impune să se organizeze mai des, în cadrul jocurilor și activităților la alegere, exerciții sistematice de povestire și repovestire.

Totodată, în scopul dezvoltării auzului și al formării simțului vizual al copilului va trebui să se acorde o mai mare pondere exercițiilor de percepere pe cale auditivă și vizuală. În acest sens se vor organiza mai des jocuri didactice și distractive prin care copiii să diferențieze sunetele, zgomotele, cuvintele, silabele, astfel încît ei să fie pregătiți pentru analizele pe care le vor face în clasa I, în perioada pregătitoare, ca și pe parcursul anului, cînd vor trebui să diferențieze sunetele care formează silabele, silabele care formează cuvintele etc., și să-și însușească deprinderi de scriere și citire corectă.

La capitolul **„Numărat și socotit"** ponderea cea mai mare o vor avea exercițiile cu materiale variate, ca și jocurile didactice cu material, în scopul formării unor reprezentări corecte despre obiecte și despre cantitatea acestora. Deosebit de important este ca preșcolarii să manipuleze diferite materiale conform unor sarcini trasate de educatoare. De exemplu: să grupeze obiectele după anumite însușiri; să compare obiectele mulțimilor și să stabilească asemănări și deosebiri; să compare mulțimile între ele, stabilind mărimea fiecăreia nu prin numărare, ci prin punere în corespondență (bunăoară o ciupercuță, o gărgărință etc.); să așeze grupele mulțimilor de obiecte în ordine crescătoare și descrescătoare.

În traducerea în practică a cerințelor programei la acest capitol nu se va urmări formularea în mod mecanic de către copii a răspunsurilor, fie cînd numără, fie cînd socotesc, ci se va accentua asupra acțiunilor directe, concrete ale copiilor cu materialele, în forme cît mai variate. În acest mod ei vor fi pregătiți temeinic pentru înțelegerea numărului ca o altă însușire a mulțimii de obiecte în afară de culoare, formă, mărime etc.

La capitolele **„Desen", „Modelaj", „Aplicații și confecții"** se va aplica programa în funcție de posibilitățile grupei de copii. Dacă se consideră că unele teme sînt prea grele (ne referim la acele teme care sînt deja apreciate ca atare), ele vor fi înlocuite cu altele, mai ușoare, adecvate sarcinilor din programă. În alegerea temelor se va urmări ca acestea să poată fi realizate corect de către copii, să contribuie la dezvoltarea mușchilor mici ai mîinilor, a preciziei mișcărilor, ca și la dezvoltarea spiritului de ordine și a perseverenței în muncă. În cadrul activității de desen, modelaj și aplicații, se va stimula mai intens imaginația creatoare a copiilor, independența în gîndire și în acțiune. Se va acorda o atenție deosebită aspectului frumos și îngrijit al lucrărilor.

Prevederile programei la capitolele **„Educația muzicală"** și **„Educația fizică"** se vor aplica în forme variate, care să includă elemente de joc și jocuri didactice muzicale, mișcări prin care să se imite anumite aspecte cunoscute din mediul înconjurător.

În cadrul tuturor activităților obligatorii se va insista, în raport cu grupa și cu specificul activității, asupra respectării de către toți copiii a cerințelor formulate de educatoare, asupra alcătuirii de răspunsuri individuale. Se va urmări concentrarea atenției copiilor asupra acelușiași fel de activitate pe perioade din ce în ce mai lungi, asupra comportării disciplinate și civilizate etc.

În practica grădiniței va trebui să se acorde același atenție și importanță **jocurilor și activităților la alegere**, deoarece acestea ocupă cea mai mare parte din regimul zilei. Programa actuală este sărracă în ceea ce privește recomandările educatoare la jocuri și activități la alegere. Pentru a se răspunde acestei lipse este necesar ca activitatea în acest domeniu să fie organizată în mod cît mai variat și interesant pentru copii. Se pot organiza, de exemplu, jocuri de creație cu diferite jucării, trusse și materiale; jocuri didactice la masă, cu materiale diverse, jocuri cu cuburi, cornuțe, plăcuțe, mozaicuri, sau cu cuburi mari, pe covor; jocuri distractive orale și dramatizări; jocuri didactice și jocuri de mișcare cunoscute; teatru de păpuși și diafilme; spectacole; activități practice de introducere a copiilor naturii vii; la alegere desen, modelaj, lipituri, decupaj, confecții; povestiri și repovestiri; audiții muzicale; vizionarea și audierea emisiunilor pentru preșcolari de la televizor și radio, spectacole, programe distractive ș.a.

Copiii trebuie îndrumați să desfășoare activități interesante și utile, obișnuiți să se concentreze pe o perioadă de timp din ce în ce mai mare asupra acelușiași fel de joc sau activitate în diferite etape ale zilei, nu numai la activitățile obligatorii. Acest fapt este deosebit de important în educarea stabilității motorii și acționale și în formarea interesului față de anumite activități. De asemenea, ei trebuie obișnuiți să-și dirijeze energia, mobilitatea spre atingerea scopului pe care și-l propun; trebuie supravegheați și îndrumați să schimbe un anumit fel de activitate cu altul pentru a nu obosi. Alternarea jocurilor și activităților fie la inițiativa copiilor, fie la propunerea educatoarei contribuie la realizarea odihnei active a copiilor, la satisfacerea interesului lor, ca și la satisfacerea dorinței de mișcare.

În toată activitatea desfășurată cu preșcolarii trebuie să se urmărească realizarea **sarcinilor educative**, deoarece întregul proces din grădiniță este prin excelență un proces formativ. De aceea se cere ca temele și conținutul jocurilor și activităților să fie astfel alese încît să contribuie la formarea calităților morale, a însușirilor psihice. Numai în acest fel ele vor putea influența în sens pozitiv asupra capacităților fizice și psihice ale copiilor, pregătindu-i pentru școală.

Se va acorda o atenție sporită **jocului** atît ca formă de organizare a timpului petrecut de copii în grădiniță, cît și ca procedeu în activitățile obligatorii, întrucît forma de joc, interesantă și atractivă, facilitează însușirea cunoștințelor și formarea deprinderilor, ca și consolidarea lor.

În ceea ce privește **metodica de bază** se recomandă **să se folosească** în mai mare măsură, pe lîngă procedeul de joc, și surprinderea, care introduce un element atractiv pentru copii. De asemenea, trebuie **ca** se recurgă cît mai des la activitatea nemijlocită a copilului cu diverse materiale, pentru a se stimula mai bine procesele gîndirii și voinței, independența în acțiune și creativitatea. Se recomandă, de asemenea, ca se folosească într-o mai mare măsură teatrul de păpuși și diafilmele în predarea și repetarea poveștilor, poeziilor, a memorizărilor, în organizarea repovestirilor, ca și emisiunile pentru preșcolari de la radio și televiune.

De la cea mai fragedă vîrstă, pe bancile grădiniței, copiii învață să cunoască natura

*) Material elaborat de Institutul de științe pedagogice.

„TERRA"

Numărul 4/1969 al revistei „Terra" cuprinde studiile „Geografia românească la cea de a XXV-a aniversare a eliberării țării" de V. Cucu și Al. Roșu, „Schimbări în peisajul geografic al patriei noastre" de V. Mihăilescu, „Cercetarea geologică în țara noastră între anii 1948–1969" de V. Ianovici, „Relații economice externe ale R.S. România" de I. Șandru și Al. Ungureanu și „Economia R.S. România în cei 25 de ani de la eliberare" de M. Bulgaru. Sînt publicate de asemenea articolele „Podișul Mehedinți — schiță panoramică" de Elena Ilie și I.D. Ilie, „Cifre și fapte privind economia României în lumina Directivelor Congresului al X-lea al P.C.R.", „Podul rutier peste Dunăre la Giurgeni-Vadul Oii" de P. Georgescu, „Date pentru actualizarea temei „Harta politica a lumii" de I.S. Gruiescu și „Un manual de geografie românesc din anul 1843" de V. Circotă, precum și rubricile „Cronică", „Recomandări bibliografice" și „Din activitatea societății".

„NATURA"

Recent apărut, nr. 4 (iulie-august 1969) al revistei NATURA, seria „Biologie", cuprinde editorialul „25 de ani de realizări în domeniul științelor biologice" și articolele: M. Beniuc: „Zoopsihologia. Realizări și perspective", L. Fabian: „Probleme actuale ale nutriției minerale a plantelor", Al. D. Abraham: „Biosinteza enzimelor", P. Bănărescu: „Animale noi și rare în fauna României", L. M. Gîbeșch: „Excursii botanice în munții Căliman", M. Fărbaș: „Excursie școlară organizată în munții Botoșani".

În continuare revista publică note, cronici, recenzii.

BIBLIOTECA

„E prea devreme sau prea tîrziu să pregătim omul anului 2 000?"

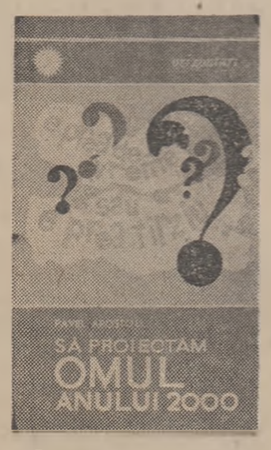

Scrierile de filozofia educației și de pedagogie școlară ale prof. univ. dr. Pavel Apostol se asociază cu ideea de esențial și stringent din perspectiva trebuințelor sociale în domeniul educației și învățămîntului, cu tinuta elevată cu rigoare și supletea științifică în tratarea problemelor, cu autoritatea deschisă la nou și novatoare ca însăși cu limpezimea și originalitatea soluțiilor propuse. Lucrarea „E prea devreme sau prea tîrziu să pregătim omul anului 2 000?", recent apărută în Editura enciclopedică română, conduce pe cărări nedefrișate încă ale educației, prezentînd în final o imagine integratoare a confluențelor ce se înfruntă și se contopesc în acțiunea de pregătire a „puterilor umane" necesare proiectării și stăpînirii viitorului.

Lucrarea abordează într-un dialog viu, de o remarcabilă acurateță, fenomenul educațional interpretat ca acțiune socială, problematica pedagogiei prospective și regulile metodologice ale prospecțiunii, [illegible] se asociază educației și învățămîntului prin înscrierea teoriei și practicii educaționale cu o metodologie a investițiilor și deznodămînt novatoare, realizabilă în condițiile [illegible] analizei operaționale, principiile organizării și conducerii științifice a educației și învățămîntului. Inspirată din realitățile cele mai apropiate ale vieții noastre ea răspunde, într-un anumit sens, unei comenzi sociale legate de însemnătatea crescîndă pe care partidul și statul nostru o acordă problemelor organizării și conducerii educației tinerei generații.

Cea mai convingătoare recomandare a lucrării este însuși sumarul său, sugestiv și îmbietor la lectură, cuprinzînd titluri ca: „Paradoxul educației", „Tineretul, părinții și educatorii în fața viitorului", „Prospecțiunea și apusul înțelepciunii retrospective", „A gîndi la om", „A asuma riscuri", „A învăța să înveți", „Cum poate fi pregătit de pe acum omul anului 2000. E prea devreme sau prea tîrziu?" „Da, e prea devreme — răspunde autorul — dacă ne gîndim la rezistența vechiului ce se opune cu îndîrjire afirmării punctului de vedere prospectiv și transformării lui în principiu conducător al activității prezente, la încetineala și sclerozarea multora din structurile de educație și învățămînt..." „Nu, nu e prea tîrziu, dacă avem în vedere furtunoasa dezlănțuire a energiilor naționale pe care o face posibilă perfecționarea democrației noastre socialiste, dacă devenim conștienți că fiecare dintre noi și toți împreună putem acționa în așa fel, încît viitorul să ne găsească mai pregătiți pentru a-l stăpîni, spre a ne putea afirma întru libertate".

Adresîndu-se deopotrivă celor ale căror preocupări se conjugă în practica educativă sau în anume responsabilități față de viitorul potențial uman al țării, precum și tineretului, însuși, lucrarea oferă fiecărei categorii de cititori un evantai de întrebări și răspunsuri care predispun la meditație, dar mobilizează și la acțiune, dominanta ei constituind-o atmosfera de optimism robust, izvorît din încrederea în politica științifică de învățămînt elaborată și promovată de partid. Prin obiectivele abordate, prin interpretare, cît și prin concluziile teoretice și practice, lucrarea vizează mai ales cadrele didactice. Promovînd o concepție prospectivă și operațională asupra științei pedagogice, în vederea adaptării educației și învățămîntului la cerințele societății noastre, ea le oferă sprijin în ceea ce privește perfecționarea propriei pregătiri, realizarea sarcinilor instructiv — educative în școală și în organizațiile de copii și tineret, în propaganda pedagogică de masă.

VALENTINA FILIPESCU

INSTITUTUL POLITEHNIC BRAȘOV

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

Facultatea de mecanică

— profesor la catedra IV — Termotehnică și mecanica fluidelor — disciplinele „Mecanica fluidelor" și „Mecanica fluidelor, mașini hidraulice și pneumatice", poziția 2 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra V — Electrotehnică — disciplinele „Automatizări și telecomenzi", „Electronică și automatizare" și „Electronică industrială și elemente de reglaj", poziția 4 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplinele „Motoare de automobile și tractoare" și „Motoare", poz. 6 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplina „Automobile" poziția 7 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplinele „Materiale, instalații și încercarea autovehiculelor", „Fabricarea și repararea automobilelor și tractoarelor", „Tehnologia reparării autovehiculelor" și „Încercarea și experimentarea mașinilor agricole" poz. 8 din statul de funcțiuni.

— lector la catedra I Matematică — disciplinele „Geometrie analitică" și „Analiză matematică" poz. 10 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra V — Electrotehnică — disciplina „Bazele electrotehnicii" poz. 7 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra V — Electrotehnică, disciplinele „Electrotehnică și mașini electrice", „Utilizarea energiei electrice în agricultură", „Materiale electrotehnice" și „Acționări electromecanice" poziția 14 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra V Electrotehnică — disciplinele „Utilizările energiei electrice și instalații", „Tracțiune electrică" și „Tehnologia reactorilor nucleari", poziția 12 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra V — Electrotehnică — disciplinele „Măsuri electrice" și „Aparate electrice" poziția 6 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplina „Motoare", poziția 10 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplinele „Exploatarea și tehnica transporturilor auto", „Fabricarea și repararea autovehiculelor". „Exploatarea tehnică a autovehiculelor" și „Motoare", poziția 12 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplinele „Mașini agricole pentru lucrat solul, semănat și întreținerea culturilor" și „Mașini agricole de recoltat și condiționat" poziția 13 din statul de funcțiuni.

— asistent la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă — disciplinele „Motoare" și „Motoare termice și mașini de tracțiune" poziția 17 din statul de funcțiuni.

Facultatea de silvicultură.

— profesor la catedra VII— Organizare și planificare — disciplinele „Economie, organizare și planificarea în industria lemnului" și „Evidența și analiza activității economice a întreprinderilor", poziția 2 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra VII — Organizare și planificare — disciplinele „Organizarea și analiza activității economice" și „Organizarea, planificarea și tehnica transporturilor auto" poziția 4 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra VIII — Botanică și zoologie forestieră — disciplina „Vînătoare și salmonicultură" poziția 4 din statul de funcțiuni.

Facultatea de industria lemnului.

— profesor la catedra XIX — Prelucrarea mecanică a lemnului — disciplinele „Fabricarea mobilei" și „Scule, dispozitive, verificatoare" poziția 3 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra XIX — Prelucrarea mecanică a lemnului — disciplinele „Proiectarea întreprinderilor și transporturi interioare" și „Fabricarea cherestelei" poziția 4 din statul de funcțiuni.

— conferențiar la catedra XIX — Prelucrarea mecanică a lemnului — disciplinele „Utilaje pentru produse finite" și „Scule, dispozitive, verificatoare" poziția 7 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra XVI — Fizică — disciplina „Fizică" poziția 4 din statul de funcțiuni.

Facultatea de tehnologia construcției de mașini.

— conferențiar la catedra XXIV — Tehnologia construcțiilor de mașini — disciplinele „Proiectarea sculelor așchietoare", „Proiectarea și tehnologia sculelor" și „Scule așchietoare" poziția 5 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra XXII — Tehnologia metalelor — disciplinele „Tehnologia materialelor și mașini unelte" și „Tehnologia mecanică" poziția 5 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra XXIII — Organe de mașini — disciplina „Organe de mașini" poz. 5 din statul de funcțiuni.

— șef de lucrări la catedra XXIII — Organe de mașini — disciplinele „Teoria mecanismelor" și „Teoria mecanismelor și organe de mașini", poziția 7 din statul de funcțiuni.

— asistent la catedra XXII — Tehnologia metalelor — disciplinele „Tehnologia construcțiilor sudate", „Tehnologia materialelor" și „Tehnologia mecanică" poziția 8 din statul de funcțiuni.

— asistent la catedra XXIII — Organe de mașini — disciplinele „Organe de mașini" și „Organe de mașini și mecanisme" poziția 15 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Brașov, bulevardul Gheorghe Gheorghiu Dej, nr. 29, cererea de înscriere împreună cu următoarele acte în dublu exemplar:

— copii legalizate de pe actele de studii (diploma eliberată de o instituție de învățămînt superior și de pe diploma de docent sau de doctor docent în științe);

— caracterizare a activității profesionale și obștești a candidatului, întocmită de organizația socialistă în care acesta își desfășoară activitatea;

— lista lucrărilor științifice și memoriul de activitate didactico-științifică semnate de candidat, împreună cu un exemplar din fiecare lucrare elaborată;

— adeverință privind vechimea în muncă cu precizarea funcțiilor în care a activat;

— autobiografia candidatului.

Pentru posturile de asistenți, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile pentru profesori, conferențiari, șefi de lucrări și de 15 zile pentru asistenți de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial R.S.R.

Concursul se va ține la sediul Institutului politehnic din Brașov, bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej, nr. 29 în termenul prevăzut de Legea privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

Facultatea de matematică

1 post de lector, la disciplina Metodica predării matematicii, de la catedra de matematică, poziția 9.

1 post de lector, la disciplina Aritmetică, geometrie analitică și istoria matematicii, de la catedra de matematică, poziția 12.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, o cerere de înscriere, la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice din învățămîntul superior, publicat în colecția de Hotărîri și Dispoziții ale Consiliului de Miniștri nr. 31 din 5 august 1958.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, la 3 luni de la publicarea acestui anunț.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132